

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Usu & Abusu Doctrinæ Divi Thomæ Pro Xaveriana
Academia Collegii Sanctaefidensis in Novo Regno
Granatensi, &c**

Martinez de Ripalda, Juan

Leodii, 1704

Lectio VI. Abusus Scientiæ mediæ detegitur ulteriùs ex clarâ, brevi
solutione plurium difficultatum à M. Goneto, & aliis Thomistis
propositarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84322)

LECTIO VI.

Abusus Scientiæ mediæ detegitur ulterius ex clarâ, & brevi solutione plurimum difficultatum à M. Gonet, & aliis Thomistis propositarum.

Quia necessitas, & summa scientiæ mediæ utilitas ex hæcenus disputatis satis elucescunt; præ inopiâ temporis cursim, & breviter expeditam nonnulla argumenta, quæ ex hujus præclarissimæ scientiæ abusu Sapientissimus Gonet pro Illustrissimâ suâ Scholâ contra Jesuiticam efformavit.

Dicit x. Gonet, scientiam mediæ esse Deo inutilē ad nostros salutares actus dirigendos; cum id præstet scientia simplicis intelligentiæ.

256. Sit ergo primum argumentum. Scientia mediæ est inutilis, ut Deus dirigatur in suis decretis absolutis circa hominum salutem, & conversionem. Ergo. Probatur antecedens. Per scientiam simplicis intelligentiæ videt, in Theauris divinæ omnipotentis mediæ late, sive auxilia efficacissima, & suavissima, quibus potest hominum voluntates potenter, & suaviter ad se pertrahere, quando, & ubi voluerit: Cum Sanctus Augustinus dicat: *Quis enim tam impie despiat, ut dicat, Deum malas hominum voluntates, quas voluerit, quando voluerit, ubi voluerit, in bonum non posse convertere.* Ergo opus non est, ut Deus per scientiam mediæ quærat, & exploret opportunitates temporis, & loci, vel genium, complexionem, aut temperamentum hominis.

Rursus: quia aliter possibile esset homo, quem Deus convertere, & prædestinare non possit.

257. Confirmatur primò. Quia si Deus scientiâ mediæ directricem disponeret conversionem, & prædestinationem hominum; sequeretur, non repugnare ex parte rei, & Metaphysicè loquendo, quem Deus etiam de potentiâ absolutâ convertere, & prædestinare non posset. Sed hoc est absurdissimum, & repugnat supremo Dei dominio in voluntates creatas. Ergo. Probatur sequela. Ex naturâ rei non repugnat, dari hominem, qui in nullo tempore, & in nullâ occasione, & cum nullis auxiliis ex se non efficacibus velit se convertere; cum talia auxilia nullam dicant connexionem intrinsecam cum ejus conversione, quæ propter eandem rationem semper est contingens: Licet enim moraliter loquendo, impossibile sit, cum aliquo ex infinitis auxiliis illum non converti; tamen ex naturâ rei non repugnat.

Propterea pro-

258. Confirmatur secundò. Deus non potest hominem prædestinare, nisi per *Theol.*

scientiam mediæ prævideat eum tali vocationi responsurum, si ponatur in his, & illis circumstantiis; alioquin vel libertatis humanæ violaret, vel se exponeret periculo, quod non fieret, quod efficaciter decernit; ut assertores scientiæ mediæ docent. Atqui dabilis est casus, in quo homo in omni occasione, & circumstantiis supponatur resistens; siquidem nec singulæ vocationes, nec omnes collectivè superant resistantiam liberi arbitrii; cum nulla illarum gaudeat, juxta Adversarios, efficaciam infallibiliter, connexâ cum futuro consensu. Ergo si prædestinatio supponat necessariò directionem scientiæ mediæ, & prævisionem futuri consensu voluntatis humanæ, sequitur, esse casum Metaphysicè saltem possibilem; in quo Deus de potentiâ absolutâ hominem convertere, & prædestinare non possit.

Ad x. nego aliquid, & iterum inculco idearum diversitatem; causarum scilicet liberarum; & ipsarum actu contingenti.

259. Hæc tamen cum ex falsò præjudicio; & pingui scientiæ mediæ abusu procedant, non erit operosum, uno veluti spiritu diffillare. Unde ad argumentum respondeo negando antecedens. Ad probationem distinguo antecedens: Per scientiam simplicis intelligentiæ, quâ cognoscit voluntates hominum cum omnibus illis auxiliis indifferentes ad utrumlibet, nego: Per scientiam simplicis intelligentiæ, quâ Deus videt voluntates hominum in essentiâ divinâ, sive in suis ideis in esse objectivo, aut intentionali conjunctas cum suis operationibus liberis determinatè possibilibus, potius quàm cum earum oppositis, concedo antecedens. Et sub hac distinctione verissima sunt S. Augustini verba. Ratio solutionis constat ex dictis in antecedenti Lectione, in quâ duplicem scientiam simplicis intelligentiæ illustravimus: Aliam, quâ cognoscit operationes liberas possibles possibilitate in causâ; in illis videlicet ideis, in quibus representantur causæ liberæ cum omnibus auxiliis ut indifferentes ad utrumlibet: Per quam scientiam simplicis intelligentiæ non dirigitur, nec potest dirigi Deus ad certam, & infallibilem conversionem, & prædestinationem hominum: Alteram verò, quâ cognoscit Deus operationes liberas determinatè possibles potius, quàm earum oppositum, in essentiâ divinâ, aut in ejus ideis, prout representant in esse objectivo causas liberas, & omnia earum comprincipia conjuncta cum suis operationibus; talem autem scientiam dicimus esse conditionatam, & mediæ; & reduci non ad scientiam visionis; sed ad scientiam simplicis intelligentiæ; eò quòd ante omne decretum actu terminativè attingat veritates liberas determinatè possibles, sive conditionatè futuras,

curas, ut explicatum fuit in antelapsâ Lectione.

Theſauri
divinæ
omnipotentia, &
divitiarum
ſapientia
Dei comprehenduntur in
ſimplici
intelligentiâ utroque
modo acceptâ.

260. Ex his duo inferes. Primum est, Theſaurus divinæ omnipotentia, & altitudinem divitiarum ſapientia, & ſcientia Dei non comprehendit in ſcientiâ ſimplicis intelligentia primo modo ſumptâ; ſed in eâ utroque modo accepta: Quia ſub utraq; ratione certò, & infallibiliter cognoscit Deus determinatè, & clarè omnes veritates, ſive quæ pertinent ad cauſas liberas ex ſua quidditate indifferentes ad utrumlibet; ſive quæ pertinent ad earum operationes determinatè poſſibiles. Secundum est, falſò ſupponi in ultimo conſequenti, Deum per ſcientiam mediam quærere, & explorare opportunitates temporis, & loci, vel genium, & complexionem hominis. Ratio est. Quia cum Deus independentè ab omni decreto habeat ſibi præſentiſſimam ſuam eſſentiam ut infinite imitabilem, conſequentè quæ ideas omnes, in quibus ſecundùm eſſe objectivum, & intentionale repræſentantur operationes, & actus liberi omnes determinatè poſſibiles in quibuſcumque circumſtantia, & occaſionibus poſſibilibus; non eſt illi opus quærere, & explorare, & quaſi tentare opportunitates temporis, & loci, genium, & hominum complexionem, ut eos certò, & proinde per ſua decreta abſoluta in viam ſalutis dirigat, & manuducat: Hæc enim cogitatio eſt proſuſ ridicula, & indigna Deo; ut patet in ſcientiâ viſionis, quâ, & decretis, Dei abſolutis poſitis, hæc duo componuntur; & quod omnes operationes liberae ſint contingentes in ſuis cauſis; & quod certò, & infallibiliter eas cognoscat pro ſuis temporum differentiis exiſtentes; quin opus ſit Deo tentare, & explorare opportunitates, occaſiones, genium, & hominum complexionem; eò quod omnia ſibi præſentiſſima habeat in ſua eſſentiâ, ejuſque ideis determinatis per abſoluta decreta: Quod enim dicimus de operationibus determinatè futuris liberis per decretum, potiùs quàm earum oppoſitum; abſque eo, quod per ſcientiam viſionis quidquam Deus tentet, & exploret; id ipſum affirmamus de eiſdem operationibus liberis determinatè poſſibilibus, & conditionatè futuris ante decretum abſolutum, ut poſſit Deus diſponere, quidquid velit de illis, quin tentando, & explorando procedat: Quod eſt proprium intellectûs opinantis, & conjecturaliter ſolum cognoscens.

Ad 2. &
3. reſpon-
deo.

261. Hinc ad primam, & ſecundam confirmationem in formâ diſtinguo propoſitionem illam, in quâ objicitur difficultas: Poſſibilis eſt caſus, ſaltem Metaphyſicè loquendo, quo homo reſiſtat

omnibus auxiliis, omniq; vocationi in quibuſcumque circumſtantia, & occaſionibus, ſi huiusmodi auxilia, & vocationes comparantur cum cauſis liberis ex ſua quidditate indifferentibus ad utrumlibet, concedo: Si comparantur cum cauſis liberis in eſſe objectivo, & intentionali conjunctis cum ſuis operationibus determinatè poſſibilibus, nego. Ratio primi, quam vel ipſi Thomiſta tenentur concedere, eſt primò. Quia nulla eſt hominum voluntas, quæ conſiderata cum omnibus ſuis comprinciipiis in actu primo, non ſit proximè libera, proximèq; indifferentè ad operandum, & non operandum: Aliàs de medio tolleretur libertas, & indifferentia proxima liberi arbitrii. Ergo in quacumque circumſtantia, opportunitate, & occaſione poſſibili nullus eſt homo, ſi compos eſt liberi arbitrii, qui non poſſit diſſentire. Ergo caſus ille comparatus cum humanâ voluntate ad utrumlibet indifferenti, etiam Metaphyſicè loquendo, non ſolum eſt poſſibilis reſpectu unius hominis; ſed & ejus poſſibilitas omnium hominum voluntates tranſcendit. Secundò, Quia concors eſt Thomiſtarum opimo aſſerentium, propoſitiones contradictonas de futuris conditionatis contingentibus, non habere determinatam veritatem, nec falſitatem ante decretum liberum Dei. Sed tora eorum ratio eſt; quia in medio indifferenti ut indifferenti ad utrumlibet, utrumque extremum eſt contingens, & poſſibile eſſe, & non eſſe. Ergo caſus ille comparativè ad voluntatem hominis cum omnibus auxiliis, & in quibuſcumque circumſtantia poſſibilibus, ab omnibus Thomiſtis eſt concedendus; aut inevitabilis eſt eorum inconſequentia.

262. Ratio ſecundi membri diſtinctionis eſt primò. Quia Deus in ideis, in quibus comprehenſivè cognoscit ſecundùm eſſe intentionale, & objectivum voluntates hominum conjunctas cum ſuis operationibus liberis determinatè poſſibilibus, certò, & infallibiliter prænoſcit volitiones, & nolitiones; conſenſus, & diſſenſus; pœnitentiam, & impœnitentiam; conversiones, & non conversiones; reſiſtentiam, & non reſiſtentiam in variis, & diverſis circumſtantia, ſub infinite modis, auxiliis, & adminiculis, quæ in illis ideis repræſentantur: Si enim ſcientiâ viſionis Deus certò, & infallibiliter videt homines juxta varias, & diverſas occaſiones modò converſos ad ipſum, modò recedentes ab eo; in hæc occaſione conſentientes, in aliâ diſſentientes; ſub his circumſtantia divinæ vocationi reſiſtentes, & ſe nolentes diſponere ad juſtificationis gratiam recipendam; ſub aliis verò ad illam præparari: Quare ergo hæc omnia non

Impliciter
notus au-
tem eſt, ſi
comparatur
ad cauſas
liberas in
eſſe ob-
jectivo
con-
junctis ad
ſuis acti-
bus deter-
minatè
poſſibili-
bus.

cognof-

cognoscit ut determinatè possibilis per scientiam illam conditionatam, & mediam simplicis intelligentiæ. Unde casus ille comparatus cum scientiâ illâ naturali conditionatâ, & mediâ, summâ comprehensione vidente causas liberas, & hominum voluntates conjunctas in esse objectivo, & intentionali cum omnibus suis operationibus determinatè possibilibus, in suis ideis; est non solum moraliter; sed etiam Metaphysicè loquendo prorsus impossibilis. Secundò. Quia si esset possibilis homo, qui in actu secundo semper sub quibuscumque circumstantiis, auxiliis, & occasionibus determinatè dissentiret, & determinatam operationem eliceret; non esset, unde colligeretur, talem hominem esse liberum ad dissentiendum; sed potius necessitate quadam naturæ dissentire: Sicut dicimus, solem illuminare, & ignem comburere ex suæ naturæ necessitate: Quia hujusmodi causas semper in omni eventu, & occasione cernimus ad unam operationem determinatas. Tertio. Quia ex ipsâ voluntatis indifferentiâ ad utrumlibet, colligitur esse Metaphysicè impossibile, talem voluntatem liberè non exerceri cum hâc diversitate, & varietate operandi, modò liberè volendo, postea cum eadem diversitate nolendo; quin potius hæc ipsa varietas, & inconstantia operandi arguit, atque suadet ejus libertatem. Quarto. Quia ex parte divinæ omnipotentix, & summæ sapientiæ Dei apparet etiam Metaphysicè impossibile, ei deficere infinitos modos suaviter alliciendi homines in bonum, ut eos dirigat in viam salutis. Quintò. Quia ille casus æquè urget Adversarios, & ab illis est utiquè expediendus. Quia Schola Thomistica universim cum Divo Thomâ edocet, conversionem illius, & cujuscumque hominis esse contingentem in causâ, & in eâ possibilem esse, & non esse in quibuscumque circumstantiis, & sub quibuscumque auxiliis. Ergo querendus est à Thomistis modus in eâ, quo casus ille vitetur, & absurdum nobis oppositum.

Nec valet illis favore recur- sus ad physicam præmotionem.

263. Dices, optimè vitari per efficaciam physicæ præmotionis essentialiter cum conversione connexam, quam Deus suo efficaci decreto prædeterminat. Verùm hic non est immorandum; cum toto Opusculo præjacto hujusmodi præmotionem essentialiter, & ex naturâ suâ connexam cum actu libero, ut inimicam, & totius humanæ libertatis everfivam, multis rejecerim. Præterea. Quia adhuc eâ suppositâ, non exolvitur casus difficultas. Tum quia in sententiâ Thomistarum sicut hujusmodi prædeterminatio non tollit libertatem, sic nec tollit; conversionem illius hominis esse contingentem, & in suâ

Theol.

causâ possibilem esse, & non esse. Ergo comparativè ad illam dabilis est ille casus in quacumque occasione, & sub quibuscumque auxiliis, etiam physicæ præmotionis: præsertim cum Thomistæ suadere conentur, voluntatem adhuc sub prædeterminatione, & cum illâ conjunctam, esse liberam, & ejus conversionem in illâ contingentem, atque esse, & non esse possibilem. Tum etiam quia ex physicâ illâ præmotione redditur planè inutilis scientia Thomistarum conditionata in illis absolutis ex parte Dei, & ex parte objecti conditionatis fundata decretis. Rem ostendo. Quia Deus per scientiam simplicis intelligentiæ prævidit possibilem physicam illam prædeterminationem, sub quâ pœnitentia Tyrionum conditionata cognoscitur, aut revelatur conditionatè futura. Ergo scientiâ simplicis intelligentiæ prænovit illius quidditatem, atque naturam. Sed quidditas, & naturalis conditio illius, est, esse infallibiliter connexam cum pœnitentia Tyrionum determinatè possibili potius, quàm cum eorum dissensu. Ergo hanc infallibilem, & essentialem connexionem prævidit.

264. Tunc sic. Ergo ad cognoscendam pœnitentiam Tyrionum conditionatè futuram, inutilis est scientia conditionata posterior decreto, & in ipso fundata. Probat consequentia. Quia Deus scientiâ simplicis intelligentiæ prævidit, ignem A in tali occasione, & circumstantiis applicarum stupæ, possibiliter comburentem; inutilis, & supervacanea est scientia conditionata, ut Deus cognoscat hanc veritatem: *Si ignis A in tali occasione applicetur, aut applicatus fuisset stupæ, combustio ignis A erit, aut fuisset sub tali conditio:* Non aliâ ratione, nisi quia ignis A stupæ applicatus, habet infallibilem, & determinatam connexionem cum tali combustione. Sed physica illa præmotio habet essentialem, & infallibilem connexionem cum pœnitentiâ Tyrionum in illis circumstantiis potius, quàm cum eorum impœnitentiâ. Ergo physicæ illæ Thomistarum præmotiones convincunt inutilitatem scientiæ conditionatæ posterioris decreto, & in eo fundatæ. Consequentia verò subillata ad probationem minoris subsumptæ, constat. Quis enim Deum consideret occupatum in his formandis decretis: *Volo, ut si sol oriatur, luceat, & dies sit; si ignis applicetur stupæ, eam comburat:* Nec aliâ viâ posse cognoscere hujusmodi veritates conditionatas? Præsertim cum ex Divo Thomâ ostensum sit supra, Deum nullum objectum comparativè ad suum actum cognoscere ut futurum, nec modo conditionato; idemque esse, Deum certò, & infallibiliter præscire actus liberos, & con-

Probo nunc inutilitatem conditionatæ scientiæ decreto posteriori.

Q3

tingen-

tingentes ut determinatè possibiles potiùs, quam eorum oppositos per scientiam conditionatam, & mediam simplicis intelligentiæ, ac certo cognoscere veritates, quas nos formamus de eisdem actibus, ut conditionatè futuras. Relinquitur ergo, ex abusu scientiæ mediæ non satis intellectæ, ejus inutilitatem à Magistro Gonet, ab aliisque ejus Scholæ Doctoribus nobis opponi.

Dixit 2.
ex nostrâ
eriâ scē
tiâ sequi,
injustam
fore in-
crepationem
Judæorum
ex Tyrio-
rū cōpa-
ratione.

265. Sit secundum, Ex scientiâ mediâ sequitur idem absurdum, quod nostri Doctores objiciunt contra scientiam conditionatam Thomistarum ex illo loco Matthæi 11. *Va tibi, Corozain*, &c. sive ex comparatione Judæorum cum Tyriis. Nostorum ergo ratiocinium sic efformatur. Ideo Tyrii, & Sydonii in sententiâ Thomistarum, si factæ fuissent virtutes, &c. Certò, & infallibiliter pœnitentiam egissent, quia ad eorum pœnitentiam fuisset decretum prædeterminans, & voluntas Dei efficax conferens physicam præmotionem infallibiliter cum eorum conversione connexam. Sed circa Judæos in circumstantiis illarum virtutum, & signorum Deus habuisset decretum prædeterminans, voluntatemque efficacem, vi cujus illis physicam præmotionem conferret essentialiter, & infallibiliter connexam cum eorum conversione, Judæi certò, & infallibiliter pœnitentiam egissent. Ergo ex comparatione Tyriorum injustè increpantur, quod illam non egerint; cum possent respondere: Domine, infunde cordibus nostris illam physicam præmotionem ex voluntate prædeterminante, & efficaci, & certò ad te convertemur. Tunc sic. Sed hæc eadem Judæorum excusatio sequitur ex scientiâ mediâ. Ergo. Probat minor. Quia ideò Tyrii, & Sydonii, si factæ fuissent illæ virtutes, certò, & infallibiliter pœnitentiam egissent, quia illis factæ fuissent, essentque auxilia collata ex scientiâ mediâ, quæ prænovit, Tyrios, & Sydonios cum illis virtutibus, & auxiliis convertendos. Sed etiam Judæi conversi fuissent, si eæ virtutes, eaque auxilia fuissent ex scientiâ mediâ collata, & in occasione, quâ prævidisset sub illis Judæorum conversionem. Ergo pari modo excusabiles forent Judæi ex illâ Tyriorum comparatione.

Id rotundè
nego, &
inefficaciam
retorcionis
pluribus
ostendo.

266. Verùm huic Adversariorum argumento, quod putant pari difficultate retorqueri in nostram sententiam, plenissimè satisfaciunt nostri Doctores, præsertim pius juxta, ac Sapientissimus Pater Joannes Gisbert tomo 2. art. 3. de scientiâ conditionatâ, §. 2. à num. 2. Respondet igitur negando, eandem excusationem sequi ex scientiâ mediâ. Primò. Quia

objurgatio Christi Domini adversus Judæos justissimè procedebat, eò quòd cum eisdem virtutibus, & signis Tyrii, & Sydonii in actu secundo pœnitentiam egissent; ut patet ex sacro textu; quam non egere Judæi: Quando ergo eisdem donis divinæ gratiæ, quibus rectè uterentur Tyrii, abutuntur Judæi increduli, meritò isti præ illis objurgantur. Jam verò cum in sententiâ Societatis virtutes, & signa facta, & reliqua auxilia tam in Judæis, quam in Tyriis, his strenuè, & benè operantibus sub illorum conditione, meritò reprehenduntur Judæi, purificatâ eadem cognitione cum eisdem virtutibus, & æquali divinæ gratiæ auxilio, iniquè agentibus: Secus autem in sententiâ Thomistarum, qui ad illam Tyriorum conversionem requirunt gratiam physicæ præmotionis essentialiter connexam cum Tyrii, & Sydonis pœnitentiâ; quam negant collatam fuisse Judæis; ex quo fit, justam fore in hac sententiâ excusationem Judæorum propter inæqualitatem gratiæ omninò requisitæ ad operandum.

267. Secundò. Quia licet Thomistica Schola satis difficilè asserat, gratiam physicæ prædeterminationis non esse necessariam ad posse operari; nihilominus constanter asserit, eam esse ita necessariam ad actualem pœnitentiam, ut hæc sit chymærica, & impossibilis sine tali gratiâ prædeterminante. Sed objurgatio Christi Domini exemplo Tyriorum contra oblationem Judæorum, non processit comparando potentiam operandi, & non operandi Tyriorum cum liberâ Judæorum potentia; sed actum cum actu comparando; videlicet pœnitentiam illorum cum istorum impœnitentiâ: Ait enim expressè Christus Dominus, quod Tyrii pœnitentiam egissent; cujus verba actum manifestè declarant, & non potentiam. Ergo ut objurgatio Christi Domini justè afficeret Judæos, eò quòd actualem pœnitentiam non agebant sub illis virtutibus, quibus illam egissent Tyrii, & Sydonii; opus erat, Deum contulisse Judæis gratiam physicæ prædeterminationis, ut agerent pœnitentiam; quam, ut Thomistæ asserunt, contulisset Judæis, ut illam egissent.

268. Urgeo, & quidem efficaciter. Quia Christus Dominus non reprehendit Judæos, quia isti poterant pœnitentiam agere; sed quia actu illam non agebant, sicut Tyrii, & Sydonii eam actu egissent. Ergo justissimè exposcebat à Judæis actualem pœnitentiam. Sed actualis pœnitentia, & conversio Tyriorum sine physicâ illâ prædeterminatione actualiter existentem, & præmovente voluntatem Judæorum, erat.

Deinde
quia Chr.
Domini
objurga-
tio non
procedit
ex com-
paratione
potentiæ
ad poten-
tiam; sed
actus ad
actum.

Inde ut
geo effi-
caciter
Thomistæ
stas.

erat chymærica, & impossibilis; ut Thomista uno ore fatentur. Ergo Christus Dominus petebat à Judæis pœnitentiam chymæricam, & impossibilem. Justè igitur Judæi in querelas effusi, dicerent: Domine, quid mirum, quod Tyrii pœnitentiam actu egissent, si Deus illis contulisset physicam præmotionem, quâ illam agerent, & sine quâ non egissent? Da nobis physicam præmotionem, & similiter certò ad te convertemur, sine quâ conversio nostra actu est impossibilis: Si ergo Deus eam nobis non infundit; sed potius denegat; quò tuo objurgatio; cum à nobis exigas actualem pœnitentiam sine physicâ præmotione impossibilem prorsus, atque chymæricam?

Ut Deus sufficientia, & necessaria homini. bus auxilia cõferat per accidens est scientia prævidens eorū bonū ulum, vel abusu.

269. Tertio. Quia dummodò Deus conferat auxilia sufficientia, & necessaria, quibus homines non solum possint operari; sed actu benè operentur; si velint; ad laudem rectè operantium, justamque objurgationem, & supplicium iniquè agentium; per accidens est, talia media, ac auxilia conferri ex certâ scientiâ, quâ prævidit in his hominibus ex eorum abusu non habitura effectum; in aliis verò divinis donis benè utentibus, effectum conversionis, aut rectæ operationis sortitura. Quod est valde notandum, & multis suaderi potest. Primò. Quia auxilia divinæ gratiæ ex parte Dei quibusdam conferri ex certâ scientiâ conditionatâ, sive mediâ; imò & ex affectu speciali, sive præfinitione efficaci bonorum operum; aliis verò ex prævisione conditionatâ de auxiliorum abusu; hoc pertinet ad altitudinem divitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei; & ut humili veneratione dignoscamus, quàm incomprehensibilia sint judicia Dei; non verò ad rectum, vel pravum auxiliorum usum ex parte hominum; ita, ut scientia, & voluntas Dei sint principia intrinseca voluntatis humanæ. Prima pars ostenditur. Tum quia ita clamant scripturæ: Apostolus ad Roman. 9. Ergo cujus vult, Deus miseretur, & quem vult, indurat. Dices itaque mihi, quid adhuc queritur? O homo, tu quis es, qui respondeas Deo? Ad quem locum Divus Thomas Opusc. 63. num. 50. sic ait: Item licet teste Apostolo, incomprehensibilia modò sunt judicia Dei de damnandis, & investigabiles via ejus de salvandis; ibi tamen (scilicet in Patria) comprehendet anima, quod universa via Domini fuerunt misericordia, & veritas O quam occulta sunt in presenti divina judicia! Quis enim investigare potest, cum dixerit Dominus: Jacob dilexi, & Esau odi habui; antequàm nati essent, quod vitium detestaretur in Esau, & quam virtutem diligeret in Jacob; cum nullum judicet, nisi secundum præsentem justitiam? Similiter cum

duo pueri portantur ad baptismum; unus natus de fidei moritur ante baptismum, descendens in lumbum; alter natus de infideli, post baptismum moriens, evolat ad Cælum. Similiter quare Judam finaliter cadere, permisit, & nullum alium Apostolorum, &c. Hæc enim inscrutabilia Dei judicia cum ad investigabiles divinæ scientiæ, & voluntatis divinæ vias spectent, nec liberum modum operandi voluntatis immutent; nec tollunt, ut ait S. Ambrosius lib. 2. commentar. Lucæ cap. 2. *Quia justorum, iniquorumque merita discernas, & pro nostrorum qualitate factorum Judæi verus, & justus aut supplicia decernat, aut præmia.*

270. Secunda illius rationis pars ostenditur. Tum quia in nostrâ sententiâ cum impii habeant intrinsecè ex parte suæ voluntatis media, & auxilia omnia necessaria, seclusâ ineluctabili illâ physicâ præmotione, quibus non solum possint benè operari, & disponi ad gratiam justificationis; sed etiam quibus actu benè operentur, & ad eam, quantum est in se disponantur, si velint, & nisi eis resistant, & actu malè operentur. Tum quia verba Divi Petri epist. 2. cap. 1. veritatem hujus Theologiæ luculenter demonstrant; dum sic omnes exhoratur, ibi: *Quapropter fratres magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis; hæc enim facientes, non peccabitis aliquando.* Ex quibus sic arguo primò. Certum est, Apostolorum Principem ut Vicarium Christi Domini, & totius Ecclesiæ Magistrum, hanc verissimam Theologiam minimè ignorasse; nimirum Deum ex inscrutabili suæ bonitatis, & misericordiæ judicio plures homines præ aliis speciali affectu diligere; idque oriri ex certitudine suæ præscientiæ, & speciali voluntate, indubitabile est. Sed his non obstantibus, absque personarum discrimine omnes homines hortatur, ut suam vocationem per sua bona opera certam faciant; non enim dixit: *Satagite, ut possitis certam vestram vocationem facere; sed potius ut in actu secundo, gam vocationem certam faciatis.* Ergo ex verbis Beatissimi Petri hæc duo conciliare, necesse est; quod omnes homines habeant à Deo media, & auxilia gratiæ necessaria, non solum ut suam vocationem certam possint facere; sed ut illam in actu secundo certam faciant.

Nò autem spectare ad rectū, vel pravū auxiliorū usū; ita, ut scientia, & voluntatis Dei sint principia intrinseca voluntatis humanæ; probatur ex 2. Petri cap. 1.

271. Tum sic. Sed ex primo sequitur, quod nullus hominum possit justè, & legitime excusari, si suam vocationem certam non efficiat; quidquid sit de certitudine scientiæ, & speciali voluntate Dei; cum jure ab illo exigat Deus, ut actu benè operetur, beneque divinis utatur auxiliis,

Ex 1. sequitur, nullū hominem posse justè excusari.

xiliis, & donis divinæ gratiæ, quæ ei intrinsecè confert, non solum ut possit honestè operari, sed etiam ut actu honestè operetur, si velit. Ergo si malè operetur, non potest justè excusari ex eo, quod ea dona non ei contulerit ex certâ scientiâ, aut speciali voluntate rectæ operationis: nam certitudo divinæ scientiæ, & specialis voluntas sicut nullam necessitatem imponunt humanæ voluntati ad operandum; sic nec ejus libertatem minuunt, nec benè operandi obligationem tollunt. Relinquitur ergo inexculabiles reddi Judæos, eo quod illas virtutes eis non fecerit, nec signa ediderit ex infallibilitate, & certitudine scientiæ mediæ, sive conditionatè ut à nostris Doctoribus constanter propugnatur.

Ex 2. auctè
evidenter
infertur,
vel Deum
omnibus
hominibus
Thomisticam
præmotionem
conferre,
vel eam non
esse necessariam,
ut actu benè
operetur.

272. Ex secundo verò sequitur, vel Deum conferre omnibus hominibus physicam gratiæ præmotionem essentialiter connexam cum bonis operibus, & eorum conversione; aut physicam præmotionem non esse eis necessariam, ut actu benè operentur. Sequelam negant Thomistæ quoad utramque partem; eam tamen utrimque sic ostendo, Primò. Quia homines per bona opera certam facere suam vocationem; est ipsos actu rectè, & honestè operari. Sed Divus Petrus omnes hortatur, ut per bona opera certam suam vocationem faciant. Ergo omnes homines habent auxilia necessaria, quibus actu benè operentur, & per bona opera certam suam vocationem faciant. Tum sic. Sed juxta Thomisticæ Scholæ principia, homines actu benè operari, & actu per bona opera certam suam vocationem facere, absque illâ physica prædeterminatione humanæ impressæ voluntati, est Chymæricum, & impossibile. Ergo aut omnes homines habent à Deo physicam præmotionem; aut eos Divus Petrus accendit, & hortatur ad rem chymæricam; & impossibile. Secunda pars probatur. Quia exhortatio Divi Petri, ut omnes homines actu rectè operentur, & per sua bona opera suam vocationem actu efficiant; supponit in omnibus hominibus mediâ & auxilia necessaria, quibus rectè operentur, certamque suam vocationem faciant; aliàs exhortatio Sancti Petri inutilis esset, ut ex ipsis terminis constat. Sed ex Thomistarum principiis non potest supponi in omnibus hominibus physica præmotio: aliàs omnes homines actu benè operarentur, actuque suam operationem certam facerent, cum præmotio collata ad illam, sit infallibiliter, essentialiter, & metaphysicè cum illa connexa. Ergo signum est, physicam illam præmotionem non esse necessariam, ut homines rectè, & benè operentur.

Deinde ar
guo ex illâ
auctè.

273. Quartò. Quia, ut constat ex textu Sancti Pauli, quem supra cum Divo Thomâ expendimus, Deus vult omnes homi-

nes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire: quam voluntatem antecedentem ex parte Dei esse sanam, & ex infinitâ suâ bonitate procedere, negari non potest. Ergo vi talis voluntatis antecedentis omnibus hominibus præparat & confert mediâ, & auxilia necessaria, quibus, si velint, & per ipsos non stet, omnes homines actu salvi fiant, & ad agnitionem veritatis actu deveniant. Patet consequentia. Quia, ut constat ex verbis Apostoli, voluntas illa Dei non dirigitur ad potentiam, sed ad actum: non enim voluit, omnes homines posse salvari, sed salvi fieri; nec posse venire ad fidem, & veritatis agnitionem; sed ut actu deveniant. Tum sic. Sed Deus vi talis voluntatis antecedentis non præparat, nec confert omnibus hominibus physicam illam præmotionem; ut vel ipsi Thomistæ concedere tenentur. Ergo physica præmotio essentialiter & metaphysicè connexa cum honestâ & bonâ operatione, non est necessaria, ut homines rectè, & honestè actu operentur, neque ut actu salvi fiant, neque ut actu credant. & ad cognitionem veritatis deveniant. Quod quidem ipsâ doctrinâ Magistri Angelici roboratur, ut constat ex supra datâ autoritate, in quâ Sanctus Doctor expressè docet, vi talis voluntatis antecedentis præparari à Deo omnibus hominibus auxilia necessaria, ut si velint, salvi fiant. Ex quibus, & aliis, à quibus temporis penuriâ cogit abstinere, & quæ latè prosequuntur nostri Doctores, facile constat, latissimum esse discrimen inter certitudinem scientiæ mediæ, & physicam præmotionem vi decreti prædeterminantis, humanæ voluntati impressam, ita ut excusatio Judæorum ex defectu illius, cum eam Tyriis, & Sydoniis Deus contulisset, in nostram sententiam nequeat ullatenus retorqueri.

274. Hinc ut varia absurda, quæ ex scientiâ mediâ infert Gonet, & absque ullo negotio expediamus, eaque ex abusu talis scientiæ ortum & causam duxisse, demonstramus. Sequentes illationes oportet observari. Prima est, minime lequi ex scientia mediâ Deum moveri ad conferendam gratiam, & prædestinatis ab ipso, nec ad inferenda supplicia impiis & peccatoribus; nec initium justificationis ex operibus conditionatè futuris aliquo modo sumi. Ratio est clarissima. Quia opera conditionatè futura vel considerantur secundum esse objectivum, & intelligibile, quod habent in divinâ essentiâ, aut in suis idæis; vel quatenus simplici quâdam intelligentiâ cognoscuntur in illo medio secundum eorum quidditatem atque naturam. Si primum: talia merita sunt ipse Deus: quia creaturæ secundum esse, quod habent in divinâ essentiâ, nihil aliud sunt, quam expressa, & substantialis similitudo earum; sicut Petrus secundum

si vel no
luntate, ut
hominibus
omnes sal
vi fiant.

Nô sequi
tur ex sci
entiâ mediâ
Deum
moveri ad
conferen
dam gra
tiam ex
meritis
conditio
natis, nec
ad inferen
da supplicia,
&c.

secundum esse, quod habet in imagine, sive specie speculi, non est proprie homo; sed similitudo accidentalis, & intentionalis hominis: cum ergo in hoc sensu opera & merita conditionate futura non sint operationes humanæ proprie, sed solum similitudines, & ideæ humanorum actuum, non potest moveri Deus ex illis tanquam ex meritis ad conferendum præmium gratiæ & gloriæ: sicut Rex si haberet sibi præsentem similitudinem & imaginem alicujus pugnæ, & victoriæ suorum ducum & militum; antequam isti reipsa & secundum propriam naturam pugnarent, & triumphum reportarent, non moveretur ex gestis, pugna, & victoriâ solum per imaginem, & similitudinem cognitis, tanquam ex merito ad conferenda præmia ducibus, atque militibus: cùm similitudo gestorum, pugnæ & victoriæ nec sit meritum, nec militibus possit tribui in laudem & proprium obsequium.

Si a. non habet esse reale, & in propria naturâ, & sic nec possunt moveri ut merita vel demerita.

275. Si verò secundum dicatur: cum talia merita, & operationes conditionate futuræ considerentur secundum suam quidditatem absque ullo esse, sive existentia nec in propriâ naturâ, nec in Deo; certò certius est non posse tanquam meritum, & obsequium movere. Tum quia quod nullum habet esse creatum, non potest esse creaturæ meritum movens ad conferendum aliquid non solum ut præmium; sed nec sub alio titulo dispositionis, &c. Tum quia exemplo speculi supra adducto hujus doctrinæ veritas evidenter convincitur. Finge casum, & quidem satis divinæ Omnipotentia possibilem; quod scilicet species intentionales aliquorum hominum, ut Antichristi, & aliorum, antequam hi existant in suâ propriâ naturâ imprimat alicui speculo materiali eo ordine, quod eorum vitam, bonas & malas actiones quæ absolute pro suis temporum differentiis futuræ sunt, nobis clarissime representent. In hoc igitur casu peccata, & abominations Antichristi cerneret, videret aliorum hominum laudabiles, honestasque actiones, victorias Martyrum, qui futuris temporibus in suâ propriâ naturâ existentes, profuso pro fide sanguine, præclaris meritis comparabunt. Omnia igitur hæc in illis speculi speciebus tanquam in medio earum actionum, peccatorum, & meritum expressivo, absque dubio vel ipsis oculis præviderentur: quin de possibilitate casus dubitari possit, si mentem convertas ad revelationes, Prophetias, Apocalypseos arcana, & alia id generis, in quibus res, & operationes hominum futuræ virtute divinâ per quædam exemplaria, & veluti similitudines, antequam existant in suâ propriâ naturâ prænunciantur. His ita.

Inde Gonetu con- sulo, & est sicacissimè im- pugno.

276. Consulo Sapientissimum Gonet, primò, an Deus ex pravis & indignis operibus Antichristi, quæ modo dicto in speciebus speculi repræsentantur, moveatur ad re-

Theol.

probationem Antichristi, ei infligendo supplicia? Secundò. An item honestis operibus, martyrio, aliisque bonis actionibus Virorum Illustrium, quæ similiter in aliis speciebus speculi repræsentantur, & à nobis videntur; Deus exciteretur, & moveatur tanquam ex meritis ad conferendam gratiam & gloriam, & alia auxilia illis hominibus, in propriâ suâ naturâ postea exituris, aut existentibus? Quid hic Gonet, Vir quidem inter Thomistas pietate & doctrinâ præditus? Certè quocumque vertat suæ Theologiæ clypeum, respondere tenetur, Deum, Maximum & Justum neque ex operibus Antichristi tanquam ex demeritis, neque ex martyrio, aliisque Virorum Illustrium honestis actionibus tanquam ex meritis objective in similitudine suarum specierum repræsentatis, fore ullo modo movendum, nec ad infligendum supplicium Antichristo in propriâ suâ naturâ existenti, nec ex operibus, martyrio, & honestis aliis actionibus in eis speciebus similiter repræsentatis, fore excitandum, ut conferret gratiam, gloriam, vel quodlibet aliud præmium etiam naturale Illustribus illis Viris, secundum esse physicum, & proprium suæ naturæ existentibus. Cujus evidentissima ratio omnibus in cõfesso debet esse, tum quia peccata Antichristi sic in illis speculi speciebus intentionaliter visa & repræsentata, non sunt proprie demerita, & peccata; sed solum improprie & per similitudinem: sicut & ipse Antichristus in suâ specie repræsentatus & visus, non esset homo proprie; sed solum improprie & per similitudinem homo. Similiter martyrium; & bona illa opera reliquorum hominum non essent propriæ actiones honestæ, nec propriè merita; sed solum improprie, & per similitudinem. Ex demeritis igitur non propriis; sed solum in repræsentando, & per similitudinem; justissimus Judex moveri non potest ad veram, & propriam pœnam infligendam Antichristo, nec aliis hominibus in suâ propriâ naturâ existentibus: nec in bonis operibus, sive meritis improprie, & per solam repræsentationem, potest rectissimus suorum donorum dispensator Dominus induci ad vera, & propriæ suæ gratiæ dona conferenda. Tum etiam quia illa sive demerita, sive merita, quæ in illis speciebus speculi repræsentantur per similitudinem, nec essent libera, nec imputabilia ad laudem, & vituperium hominibus, adhuc in propriâ suâ naturâ non existentibus. Ergo propter illa Deus nec punire possit, nec præmio afficere.

277. Ex his opus jam est, arrigat aures eruditus Gonet, & mentem nobiscum ad illas divinæ essentia idæas cum Magistro Angelico, & Magno Augustino elevet. Igitur absque ullâ opposita partis formidine pronunciamus, Deum ante omne decretum pronoscere in suis idæis omnes liberas operationes

Discursum elevo elevo ad illud divinum speculum idæale exprimens omnia bona

R

tionis

justorum,
& pessima
impiorum
opera.

tionem, omniaque bona justorum opera, etiam antequam isti existant; & quidem longè perfectiori modo, ac res nondum existentes in prædictis speciebus speculi præviderentur: quia tamen illi actus liberi non sunt propriæ actiones humanæ, nec propriè merita: sed solum impropriè, & per similitudinem, non potest Deus moveri ex illis tanquam ex meritis ad conferendum hominibus gratiam, nec ullum aliud præmium verum & reale, dum existunt in propriâ existentia. Jam verò cum ex dictis. & supra probatis constat, scientiam illam, quâ Deus præcivit illas operationes, sive bona opera determinatè possibilis, sive conditionatè futura, esse scientiam conditionatam, & mediam; manifestè colligitur, & concluditur, ex scientiâ mediâ minimè sequi absurda illa, quæ ex pingui ejus abusu nobis imputat Gonet; Deum scilicet moveri ex meritis conditionatis ad conferendam gratiam hominibus, ac proinde nostræ justificationis initium non à Deo; sed à nostris operibus conditionatè futuris derivari.

Sententia
nostra in-
finitè di-
statur à Pe-
lagianis &
Semipelagi-
anis.

278. Unde colliges primò nostram de scientiâ mediâ sententiam non solum procul abesse ab omni Pelagianismi, & Semipelagianismi suspitione, ut ex eâ potius, & ex doctrinâ pro illius illustratione nuper datâ, Sectatorum errores solidissimè convellantur. Colliges secundo D. Augustinum, & Angelicum Thomam pro scientiâ conditionatâ & mediâ reipsâ stetit; licet verum sit, talia nomina eis usui non fuisse. Quare præclara hæc sanioris Theologiæ lumina solum certarunt, acriterque invaluerunt contra talis scientiæ abusum. Primum ostenditur ex S. Augustino lib. de corrept. & grat. cap. 8. loquente de his, qui non sunt rapti à Deo, ne malitia mutaret intellectum: Ibi: *Respondent, si possunt (scilicet Pelagiani) cur illos Deus, cum fideliter, & piè viverent, non tunc de vita hujus periculis rapuit, ne malitia mutaret intellectum eorum, & ne fictio deciperet animas eorum; utrum hoc in potestate non habuit; an eorum mala futura nescivit? Nempe nihil horum, nisi perverissimè, & insanissimè dicitur.* Sic S. Doctor apud Gonetum disp. 5. de scientiâ conditionatorum. art. 1. §. 1. Ex quibus discursus iste producitur. *Insanissimè dicitur, Deum non potuisse rapere plures homines, dum piè & fideliter vivebant, antequam malitia mutaret eorum intellectum.* Ergo liberum fuit Deo velle eos rapere ante illud tempus, & occasiones, in quibus prævidebantur peccaturi. Ergo ante omne decretum prævidit Deus eorum peccata conditionatè futura. Probatur hæc consequentia. Quia in eo signo, in quo Augustinus asserit, Deum habuisse potestatem rapiendi homines, dum piè vivebant, antequam peccassent, non erat decretum actu terminativè subjectivè ex parte Dei; sed solum volendi potestas. Sed in eo signo præ-

vidit Deus certò & infallibiliter eos homines, si diu viverent, & ante non raperentur, peccaturos. Ergo in illo signo ante omne decretum habuit scientiam de illis peccatis determinatè passibilibus, & conditionatè futuris. Major constat. Quia in eo signo, in quo consideratur Deus potens rapere, & non rapere eos homines, antequam fictio deciperet animas eorum, nec erat, volitio, nec volitio rapiendi tales homines Minor probatur. Quia aliter potuisset Deus velle, quod in illo signo nesciebat: quod quidem perverissimè & insanissimè diceretur, ut constat ex illis Augustini verbis: *An eorum mala futura nescivit? Quod quidem de futuris conditionatis, & determinatè passibilibus intelligi debet: cum vel ipsi Thomistæ asserant, peccata absolutè futura non cognosci, nisi post Dei decretum absolutum & efficax.*

279. Secundum verò ex eodem Augustino in lib. de bono perseverantiæ, cap. 9. facile probatur; ibi enim sic alè pronunciat: *Si etiam secundum facta, qua facturi essent, si viverent, mortui judicantur, profectò qui fideles futuri erant (Tyri nimirum & Sidonii) si cum tantis miraculis esset prædicatum Evangelium, non sunt utiq; puniendi: puniuntur autem: falsum est igitur, secundum ea mortuos judicari, qua facturi essent, si ad viventes Evangelium perveniret.* Constat ergo, neque homines esse puniendos propter peccata, quæ sub conditione fuissent, nec remunerandos propter bona opera conditionatè futura: solumque aperto Marte pugnasse Magnum Augustinum contra abusum scientiæ mediæ, & conditionatæ: non verò contra ipsam scientiam: cum scientia conditionata non nisi perverissimè, & insanissimè possit negari Deo Opt. Max. ut ex illius verbis clarè constat.

280. Dices, ex prædictâ doctrinâ sequi prædestinationem electorum ad gloriam non fuisse in Deo ante merita absolutè prævia. Fateor, id sequi, & hanc fuisse sententiam Sanctorum Augustini & Thomæ: qui distinguens voluntatem Dei antecedentem, quæ vult omnes homines salvos fieri; & voluntatem consequentem, quæ justos ad gloriam e-legit, malos autem reprobavit, & destinavit ad pœnam: non aliam rationem assignavit, nisi quia æquum, & rationi consonum est, bene operantes præmiari; sicut & male agentes supplicii affici. Sed antequam pro suâ differentia temporis existant opera bona & mala, homines nec bene, nec male agunt. Ergo antequam bona & mala opera existant, nec illos remunerari æquum est, nec justum istos ad pœnam per definitivam destinari sententiam. Rursus, ut dictum est, merita, aut demerita, antequam à Deo pro suis temporum differentiis prævideantur existere, licet certissimè cognoscantur à Deo, non tamen cognoscuntur ut propriè merita, nec ut propriè demerita, nec ut propriè libera, & propriè hominibus

Aliud Au-
gustini
lib. de bo-
no perse-
ver. c. 9.

Cum Au-
gustino &
Thomâ
sentio, ele-
ctorum
prædesti-
nationem
non fuisse
in Deo an-
te merita ab-
solutè præ-
via.

hominibus imputabilia, sed solum ut merita, & demerita per similitudinem. Sed rectissimus iudex non potest ex delicto non cognito in propria natura; sed solum obiectivè, & per similitudinem apprehenso, rationabiliter moveri ad ferendam veri supplicii sententiam: Nec bonus remunerator ex obsequiis, & meritis impropriis; & per similitudinem obligari, aut moveri ad vera præmia largienda. Ergo. Hæc enim cursum, & brevi calamo dixerim, mentem aperuisse sufficiat, ut constet de consequentiâ, & connexionè doctrinæ.

LECTIO VII.

Alia M. Gonetii dissolvitur argumentum adversus Concordiam gratiæ efficacis, & liberi arbitrii cum Scientiâ Mediâ.

Tangitur perdoctus hic Author frequenti impugnandi scientiam mediâ pruritu; & quia certitudo, & existentia ejus ante omne actuale decretum ex parte Dei, à nostris Doctoribus potissimum commendatur; ex hoc maxime, quod viam sternit ad facile expediendas difficultates, quæ in Scholis frequenter occurrunt tum inter Catholicos, tum adversus hæreticos, circa efficaciam divinæ voluntatis, scientiæ, gratiæ, & liberi arbitrii; in eum scopum suæ Theologiæ clypeum intendit, ut prober, scientiam mediâ derogare omnipotentiam divinæ, & efficaciam divinæ gratiæ. Videatur ille disputat. 6. de scientiâ mediâ, artic. 6. §. 6.

Opponit Gonet, scientiam mediâ divinæ omnipotentiam derogare, & gratiæ efficaciam tollere; & nos cum Semipelagianis sentire.

281. Opponitur enim primò. Quia consensus non ponitur à scientiâ mediâ, nec prævidetur ab illâ ut proveniens à determinatione gratiæ infallibiliter agentis, & inclinantis ad illum; sed ponitur ut determinans ipsam gratiam, quæ de se indifferens est, & per consensum à libertate ortum, non à Deo præfinitum, & prædestinatum auxilium ipsum determinatur, & redditur efficax. Ergo non prævidetur consensus ut ab omnipotentia Dei, ejusque gratiâ; sed sub illo adjutorio illi absoluto à libertate enascens, sicut olim asserabant Semipelagiani. Ergo scientia mediâ derogat omnipotentiam divinæ, & tollit efficaciam gratiæ. Probat assumptum ex verbis Fulgentii de Incarnat. & gratiâ, cap. 29. ibi: *Quomodo Deus omnia, quæ vult, facit, si volens hominem saluum fieri; cujus salus non nisi à bonâ incipit voluntate, ipsum velle non in homine inchoat; sed ut ab ho-*

Theol.

mine nascatur, expectat? O quàm pestimum nefas asseritur, dum gratia Dei contumaciter repugnatur; & homines opera Dei se in bonum mutari negant..... ut Deus, qui creator est hominis, valeat hominem facere non mutare; & qui nullus eget adjutorio, ut hominem faciat; operari tamen, quod vult, in hominis voluntate non possit, priusquam in homine ipsum velle reperiret! Hanc, inquit, amenitiam & à fidelibus suis arceat, & ab infidelibus auferat Deus. Ita ibi. Sed hæc omnia sequuntur ex scientiâ mediâ; & per physicam divinæ gratiæ prædeterminationem intrinsecè, & essentialiter connexam rectè componitur, quomodo Deus inchoet in voluntate bonum consensum. Ergo.

282. Opponitur secundò. Quia cum omnis causa, præsertim prima, debeat esse prior saltem naturâ, & causalitate effectû, tantum abest, quod sit impossibile, Deum causare liberum nostrum consensum per aliquid illud ex sua naturâ inevitabiliter prædeterminans, quin potius contradictionem implicet, quin aliter liberum consensum causet, ac efficiat. Tertio. Quia suppositâ scientiâ mediâ, v. g. de conversione Petri futurâ, si ponatur in his, & illis circumstantiis; vel potest, stantibus illis conditionibus, divina voluntas velle oppositum, vel non potest id velle? Si primum: Illa scientia non erit infallibilis: Si verò postâ illâ conditione, & cognitâ per scientiam mediâ determinatione voluntatis Petri conditionatè futurâ, Deus non possit oppositum velle pro illo statu conditionato, diminuta est omnipotentia, & libertas divinæ voluntatis circa tale objectum, & circa omnes alias combinationes liberas conditionatas; & aliquid est liberum, & possibile voluntati creatæ, quod non est possibile, nec liberum voluntati divinæ. Confirmatur. Pœnitentia Petri sub illis circumstantiis, in quibus per scientiam mediâ prævidetur conditione futura, est libera voluntati Petri, & ab eâ possibilis impediri. Ergo si ea non sit libera voluntati, & ab eâ possibilis impediri, omnipotentiam divinæ, ejusque libertati derogatur. Sed juxta scientiæ mediæ assertores talis conversio nec est Deo libera, nec ab eo impedibilis. Ergo. Minor subsumpta probatur. Tum quia talis conversio conditionatè futura, cum sit ante omne decretum, non potest esse Deo libera. Tum quia scientia conditionata non est libera ex parte subjecti, sed solum ex parte objecti. Tum quia talis scientia non potest per voluntatem divinam falsificari. Ergo talis conversio non est Deo libera, nec possibilis à Deo impediri. Quarto. Ex variis locis Sanctorum Patrum, Augustini de gratiâ, & libero arbitr. cap. 16. ibi: *Deus facit, ut*

Alia dicitur. pliciter. tione nos conatur impetere.

R 2

facia-